LISTOPAD–PROSINEC 2026

Švestkovka

ČASOPIS ŠVESTKOVÉ DRÁHY

František Hora
uznávaný malíř Českého středohoří

ŽIVOT NA ŠVESTKOVÉ DRÁZE: **CO SE DĚJE ZA ZDMI**

PROFIL: **PAVEL MLEJNEK**

TIP NA VÝLET: **VRCH ČIČOV**

KARETNÍ HRA DVOJICE

149 Kč

ROZŠIŘTE SI ZNALOSTI!

Karetní hra nyní v prodeji na našem fanshopu

www.azdfanshop.cz

Švestkovka

ČASOPIS ŠVESTKOVÉ DRÁHY

Obsah

EDITORIAL 5

AKTUALITY 6

KALENDÁŘ AKCÍ 7

ŽIVOT NA ŠVESTKOVÉ DRÁZE:
Co se děje za zdmi nádražních budov na Švestkové dráze 8

TECHNOLOGIE:
O vozidla Švestkové dráhy se pečuje na několika místech 12

PROFIL:
Pavel Mlejnek 14

ŠVESTKOVÉ POCHOUTKY 18

TIP NA VÝLET:
Vrch Čičov 20

POVĚSTI A PŘÍBĚHY:
Hrad Klepý 24

OSOBNOSTI ŠVESTKOVÉ DRÁHY:
František Hora 26

ZÁBAVA 30

Švestkovka – časopis Švestkové dráhy | 6/2026 | Vychází 6× ročně jako dvouměsíčník | Vydává: AŽD Praha s.r.o., Žirovnická 3146/2, 106 00 Praha 10, IČ: 48029483 | Datum a místo vydání: 2. 11. 2026 v Praze | Šéfredaktor: Jiří Dlabaja | Výkonný redaktor: Tomáš Johánek | Grafická úprava: Petr Dobiášovský | U neoznačených příspěvků je autorem redakce. | E-mail: svestkovka@azd.cz | Telefon: +420 601 112 256 | Registrováno Ministerstvem kultury ČR, evidenční číslo: MK ČR E 24700 ze dne 28. 1. 2025

MIKULÁŠSKÉ JÍZDY

NA ŠVESTKOVÉ DRÁZE

5. 12. 2026

Švestková dráha

SVEZTE SE S MIKULÁŠEM, ANDĚLEM A ČERTEM
Z LITOMĚŘIC H. N. DO MOSTU A ZPĚT.

VÍCE INFORMACÍ JIŽ BRZY NA:
www.svestkovadraha.cz

VEČER VÁM ZPŘÍJEMNÍ KAPELY
AŽD BAND A **BEZPATYBOTY.**

DEJTE SI S NÁMI SVAŘÁK
A NĚCO Z NAŠEHO OBČERSTVENÍ.

ROZHODNĚ SI VŠAK NENECHTE
UJÍT NA ZÁVĚR VEČERA NÁŠ
OHŇOSTROJ.

TĚŠÍME SE NA VÁS!

Milí cestující,

přichází k vám podzimní číslo našeho časopisu. Tentokrát vám nabídneme pohled do zákulisí naší dráhy vedoucí malebnou krajinou Českého středohoří. Během jízdy vlakem i ve stanicích a zastávkách na trati vám určitě neunikly krásně opravené budovy. Položili jste si také někdy otázku, co se skrývá za jejich zdmi? Tak či onak, odpověď naleznete v jednom z článků nové *Švestkovky*.

V dalším článku vás zavedeme do míst, kde se staráme o naše vozidla, jejich čistotu a zbrojení tak, aby vás mohla bezpečně přepravit na vaší cestě. Možná si někteří z vás všimli, že nedaleko trati v Sulejovicích nenávratně zmizel z areálu AŽD komín bývalé kotelny cukrovaru. A to proto, aby mohlo vzniknout potřebné moderní zázemí pro vlaky, které vás po Švestkové dráze vozí.

Přestože jsme v závěru letošního roku, provoz na Švestkové dráze neutichá. Listopadem sice končí letošní víkendové jízdy Oparenského expresu, ale ne tak docela – do Oparenského údolí se budete moci jako již tradičně svézt vlakem i na přelomu roku. Chystáme již 4. ročník svátečních jízd. Podrobnosti se dozvíte včas na webových stránkách Švestkové dráhy i na sociálních sítích.

Také v letošním roce pokračujeme v oblíbené tradici ochutnávky slivovice na palubě našich vlaků. Ta v sychravých podzimních a zimních dnech doplní stálou nabídku kávy či čaje. Všechny tyto nápoje vám nabízíme zdarma.

Chybět samozřejmě nebudou ani oblíbené mikulášské jízdy na Švestkové dráze. Mikuláš, čert a anděl pojedou na spojích linek U10 a T4 v sobotu 5. prosince. Potěší děti i rodiče sladkostmi a drobnými dárky. V Třebenicích si navíc opět budete moci poslechnout dobrou muziku a dát si skvělé jídlo i pití. Věříme, že si užijete také večerní ohňostroj.

Děkujeme, že cestujete s námi, a přejeme vám klidné prožití podzimních a zimních dnů letošního roku. Těšíme se na vás u dalšího vydání v roce následujícím.

Tým Švestkové dráhy

Letitý komín ustoupil budoucímu depu

V areálu bývalé Fruty v Sulejovicích šel v pátek 18. září k zemi vysoký komín bývalé kotelny.

Byl již ve špatném technickém stavu, a navíc musel ustoupit plánované výstavbě moderního zázemí pro vozidla nejen ze Švestkové dráhy. Průmyslový areál o rozloze 29 tisíc metrů čtverečních čeká nový život.

Rekonstrukcí už prošla hlavní budova, která dnes slouží jako zázemí pro zaměstnance Švestkové dráhy. Konkrétně zde vzniklo dispečerské pracoviště, odkud se sleduje a koordinuje provoz vlaků, a zázemí pro vlakové čety, kde nechybí nocležna, šatna ani kuchyňka. Součástí areálu je také zařízení pro doplňování vody a nafty do vozidel Švestkové dráhy nebo odsávání vakuových toalet.

Doušek slivovice na zahřátí **ZDARMA**

Ani letos nepřijdete o oblíbenou tradici – ochutnávku slivovice, která vás zahřeje během podzimních a zimních plískanic. Od **1. listopadu 2026** do **28. února 2027** můžete ve všech spojích linky U10 Švestkové dráhy požádat průvodčí o ochutnávku slivovice ZDARMA.

Chcete vědět více o aktuálním dění na Švestkové dráze? Sledujte nás na sociálních sítích Facebook, Instagram, X a na webové stránce **www.svestkovadraha.cz**.

7. listopadu AKCE

Noční prohlídka podzemních chodeb v Terezíně
Zažijte atmosféru pevnosti za svitu svíček a luceren (18–21:30 h)
Pevnost Terezín (www.pevnost-terezin.cz)

do 8. listopadu AKCE

Halloweenská zahrada v Třebenicích
Hrůzostrašná zahrada opět připravila děsivá překvapení
Stará struha 199, Třebenice (vchod z ul. Lipová)

do 31. prosince VÝSTAVA

Výstava obrazů akademického malíře Františka Hory
Přijďte se podívat nejen na olejomalby krajiny Českého středohoří
Galerie Městského úřadu Třebenice (www.mesto-trebenice.cz)

8. listopadu AKCE

Ztracená zákoutí
Prohlídka běžně nepřístupných míst Terezína (13–16 h)
Pevnost Terezín (www.pevnost-terezin.cz)

29. listopadu AKCE

Rozsvícení vánočního stromu v Litoměřicích
Tradiční předvánoční akci zpestří doprovodný program (od 14 h)
Mírové náměstí, Litoměřice (www.mkz-ltm.cz)

29. listopadu AKCE

Rozsvícení vánočního stromu v Mostě
Kouzlo blížících se Vánoc připomene rozsvícení vánočního stromu
1. náměstí, Most (www.mesto-most.cz)

4.–5. prosince AKCE

Vánoční prohlídky – Pohádky ploskovické
Netradiční prohlídky ploskovického zámku
Zámek Ploskovice (www.zamek-ploskovice.cz)

5. prosince ŠD

Mikulášské jízdy na Švestkové dráze
Svezte se vlaky AŽD v doprovodu Mikuláše, čerta a anděla
Švestková dráha a Třebenice (www.svestkovadraha.cz)

6. prosince KONCERT

Most zpívá gospel
Adventní koncert zaměřený na gospely nejen s vánoční tematikou (od 16 h)
Kostel Nanebevzetí Panny Marie, Most (www.kostel-most.cz)

11.–22. prosince AKCE

Adventní trhy v Litoměřicích
Tradiční trhy s bohatým doprovodným kulturním programem
Mírové náměstí, Litoměřice (www.mkz-ltm.cz)

12.–13. prosince AKCE

Vánoce v Zubrnicích
Vánoční atmosféra ve vánočně vyzdobeném areálu zubrnického muzea
Muzeum v přírodě, Zubrnice (www.nmvp.cz/zubrnice)

31. prosince AKCE

Silvestrovský výstup na Házmburk
Přijďte se protáhnout ještě před příchodem nového roku (10–16 h)
Hrad Házmburk, Libochovice (www.hrad-hazmburk.cz)

**Změna programu vyhrazena.*

Co se děje za zdmi nádražních budov na Švestkové dráze

TEXT: Tomáš Johánek
FOTO: Petr Dobiášovský, Tomáš Johánek

Žluté fasády nádražních budov, upravená nástupiště a zelené vlaky spojující Litoměřice a Most. To je Švestková dráha, jak ji znají cestující. Jenže za dveřmi zdejších budov se odehrává ještě jeden příběh. Příběh plný moderních technologií, bez kterých je dnes nemyslitelné zajistit bezpečný a plynulý provoz vlaků. Zveme vás tam, kam se běžný cestující nepodívá.

Když se řekne Švestková dráha, většině lidí se vybaví především vlak, koleje a krajina Českého středohoří. Jenže železnice potřebuje ke svému životu mnohem víc než jen koleje a nástupiště, potřebuje například i nádražní budovy. Na trase mezi Čížkovicemi a Obrnicemi jich najdeme celkem šest. Většina z nich pamatuje začátky zdejší dráhy na konci 19. století, i když na to rozhodně nevypadají.

Nádražní budovy prošly v minulých letech rozsáhlou rekonstrukcí a dostaly nový vzhled. A koneckonců i novou funkci, neslouží totiž přímo cestujícím, ale k zajištění bezpečného a plynulého provozu. Například hned ta první v Třebenicích ukrývá technologické zařízení, které zabezpečuje provoz ve stanici a jejím okolí. Vedle techniky zde nechybí ani zázemí pro personál dráhy, strojvedoucí a vlakové čety. Zatímco cestující čeká na svůj vlak na nástupišti, uvnitř budovy se odehrává část práce, bez které by se vlak na trať vůbec nemohl bezpečně vydat. A podobně je tomu i o kousek dál, na zastávce Třebenice město. Budova poskytuje zázemí zaměstnancům AŽD. Ta na zastávce v Podsedicích je trochu jiná už na první pohled, není totiž žlutá. A to není jediná její zvláštnost. Neslouží přímo provozu železnice, ale má v ní zázemí firma, která se stará o údržbu tratě. Ani vlaky u ní nezastavují, při rekonstrukci tratě se nástupiště posunulo o několik desítek metrů směrem k obci.

Třebívlice – elektronický mozek celé tratě

Pokud bychom měli na Švestkové dráze hledat místo, kde se soustředí nejvíce nejnovějších technologií,

Elektronické staniční zabezpečovací zařízení StationSWing ESA Digital 4.0

zamíříme do Třebívlic. Zdejší budova je technologickým centrem celé tratě. Uvnitř je ukrytá moderní elektronika, která má na starosti zabezpečení provozu. Digitální elektronické staniční zabezpečovací zařízení odtud ovládá všechny stanice a dopravny s venkovními prvky v kolejišti. A kdyby bylo potřeba, bylo by možné odsud řídit provoz na celé trati. V běžném provozu se však o něj stará dispečerské pracoviště Správy železnic v Lovosicích. Třebívlice ale nejsou jen o elektronice. Budova poskytuje zázemí vlakovým četám a najdeme zde také sklad drobných náhradních dílů. Zároveň slouží jako testovací místo pro nová zařízení. Je to tak trochu laboratoř, trochu technické centrum a trochu zázemí pro lidi, kteří se starají o každodenní chod železnice. Hned vedle moderními technologiemi vybavené budovy stojí připomínka starých časů – bývalá vodárna. Ta už ale vodu pro železnici dávno nezajišťuje, dnes je částečně pronajata soukromému subjektu. Před nádražím pak čekající cestující mohou využít poněkud netradiční posezení – křesla vyrobená z palet.

Nádraží v Libčevsi skrývá palírnu

Následující stanicí směrem na Most je Libčeves, kde se za světle béžovou fasádou skrývá největší překvapení. Nenajdete tady žádná zařízení sloužící pro řízení provozu, ale palírnu ovocných destilátů. Už nyní zde probíhá pěstitelské pálení, z ovoce

soukromých pěstitelů tu vznikají pálenky, které si jejich majitelé odvezou domů. V budoucnu by se měla činnost palírny rozšířit i na komerční výrobu. Naproti staniční budově dostává nový život také starý sklípek.

K čemu přesně bude sloužit, zatím není rozhodnuto. Jedno je ale jisté. Zatímco jinde na Švestkové dráze pracují relé, počítače a zabezpečovací zařízení, v Libčevsi bude vždy atmosféra poněkud jiná.

Když tedy příště pojedete Švestkovou dráhou, zkuste se na zdejší nádraží podívat trochu jinak a vzpomeňte si na to, že za žlutými fasádami nejsou jen prázdné místnosti, ale moderní technologie, které se starají o to, aby váš vlak vždy bezpečně a včas dojel do vaší cílové stanice.

O vozidla Švestkové dráhy se pečuje na několika místech

TEXT A FOTO: Tomáš Johánek

Čistý, natankovaný, doplněný a připravený na další cestu. Tak nějak si každý z nás představuje vlak, když ráno přijede na nástupiště. Co ale předchází tomu, než vyrazí na svou první cestu? Kde se motorové vozy Švestkové dráhy tankují, kde dostávají potřebnou péči a kam míří, když potřebují větší servis? Podívali jsme se na místa, která cestující běžně nevidí.

U automobilu je to jednoduché. Zastavíte u čerpací stanice, natankujete, případně zajedete do myčky nebo servisu. U vlaku je celý proces přece jen trochu složitější. Drážní vozidlo je mnohem větší stroj a kromě paliva potřebuje pravidelně doplňovat celou řadu dalších provozních kapalin a materiálů. A samozřejmě potřebuje také pravidelný servis. AŽD má v současnosti ve svém majetku sedm motorových jednotek RegioSprinter. Ty zajišťují pravidelnou osobní dopravu mezi Litoměřicemi horním nádražím a Mostem a v sezoně se některé z nich vydávají také na trasu Oparenského expresu do Chotiměře. Jako záložní vozidla slouží tři motorové vozy řady 810. A pokud se na trati objeví nákladní nebo mimořádný vlak, můžeme v jeho čele potkat také Bardotku 749.039 nebo Kocoura 742.119, obě lokomotivy ve slušivém modro-žlutém laku. Všechny tyto stroje potřebují svůj servis, zázemí a pravidelnou péči.

Sulejovice: místo, kde se vlaky připravují na další výkon

Zbrojení motorových vozů i lokomotiv dnes probíhá většinou v průmyslovém areálu v Sulejovicích. Právě tady se vozidla také odstavují před dalšími výkony a provádí se na nich základní ošetření. V budoucnu zde bude postaveno nové kapacitní depo, které poskytne zázemí celé flotile Švestkové dráhy a také dalším vozidlům. Možná je tady na místě malá odbočka – co to vlastně znamená zbrojení vozidla? Samotné slovo může znít poněkud dramaticky. U železnice ale rozhodně neznamená, že bychom vlak vybavovali zbraněmi. Jde o odborný železniční termín pro doplňování provozních kapalin, materiálů a dalších prostředků, které vozidlo potřebuje ke své jízdě a správnému fungování.

U motorových vozů Švestkové dráhy je na prvním místě samozřejmě motorová nafta. Doplnit je ale potřeba také vodu – například do uzavřeného okruhu toalet, nádrží pro mytí rukou nebo chladicích systémů. A pak je tu něco, co možná cestující příliš nevnímají, ale strojvedoucí na to rozhodně nezapomíná – písek. Ten se sype z písečníků pod kola vozidla ve chvíli, kdy je například kolej mokrá nebo je na ní spadané listí. Ani jednu situaci strojvedoucí zrovna v lásce nemá. A když je vše doplněno a zkontrolováno, může se vlak znovu vydat na trať.

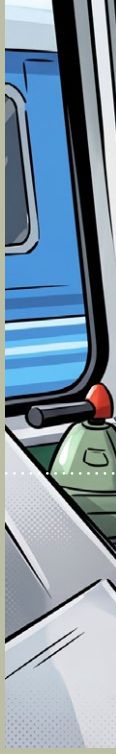
Každý vlak má svůj servisní plán

Pro doplňování paliva a vody lze v případě potřeby využít také zázemí ČD Cargo ve stanici Most. Pokud je na vozidle potřeba oprava, zamíří například do servisu v Teplicích nebo k některému z dalších externích partnerů. U externích servisních firem probíhá také pravidelná údržba vozidel. Její rozsah je stanoven podle počtu ujetých kilometrů. Obecně platí, že vozidlo musí projít servisem po každých 5 000 kilometrech. Stejně jako u auta tedy ani u vlaku neplatí, že stačí jednou za čas natankovat a dál už se o nic nestarat. Naopak. Pravidelná údržba je jednou ze základních podmínek bezpečného a spolehlivého provozu. Když večer dojede do cíle poslední vlak a provoz na Švestkové dráze utichne, odstavují se motorové vozy na nádražích v Mostě, Litoměřicích nebo Lovosicích. Některé nocují také v již zmíněném areálu v Sulejovicích, kde probíhá zbrojení a základní ošetření. Průběžný úklid vlaků se pak odehrává mezi jednotlivými výkony také během dne. Zajišťuje ho externí firma, a to především v koncových stanicích – v Mostě a na horním nádraží v Litoměřicích. Vlak se tak během krátké přestávky připraví na další cestu a může znovu vyrazit s čistým interiérem.

Když tedy příště nastoupíte do RegioSprinteru a jednotka se plynule rozjede po Švestkové dráze, můžete si vzpomenout, že její cesta začala už mnohem dříve. Třeba v Sulejovicích, kde dostala naftu, vodu a potřebnou péči.

Pavel Mlejnek

„Švestková dráha mi doslova učarovala, stala se mým druhým domovem.“

TEXT: Tomáš Johánek | FOTO: archiv Pavla Mlejnka

Na železnici začínal v době, kdy byly běžnou součástí provozu lokomotivy, které dnes potkáváme už spíše při nostalgických jízdách. Prošel Českými dráhami i nově vzniklým nákladním dopravcem ČD Cargo. Řídil malé posunovací lokomotivy i moderní elektrické stroje. V roce 2020 ale přišla nová výzva. Pavel Mlejnek zamířil ke společnosti AŽD a na Švestkové dráze našel nejen novou práci, ale také trať, která mu přirostla k srdci.

Švestková dráha se dnes obejde bez řady profesí, které byly ještě před několika desítkami let pro železnici naprostou samozřejmostí. Výpravčí, signalisty nebo staniční zaměstnance už dnes její každodenní provoz nepotřebuje. Jedna profese ale zatím zůstává nenahraditelná.

Strojvedoucí. A pokud budete mít při cestě trochu štěstí, možná se na vás ze stanoviště vlaku usměje muž, který má za sebou desítky let za řídicími pulty nejrůznějších kolejových vozidel. Jmenuje se Pavel Mlejnek.

Jeho železniční příběh začal už v roce 1988, kdy dokončil Střední odborné učiliště železniční v Českých Velenicích. První pracovní zkušenosti získával jako mechanik motorových lokomotiv ve strojové stanici Telč. Za řídicí panel lokomotivy se vrátil v roce 1992, tentokrát v barvách železničního vojska. O rok později železniční vojsko zaniklo a Pavla Mlejnka čekala další kapitola – České dráhy. V rámci Lokomotivního depa Praha sever postupně působil v Praze-Libni, Pečkách a Čerčanech. Právě tady se dostal k řadě motorových lokomotiv, které dnes už v běžném provozu potkáme jen výjimečně. Nejraději vzpomíná na legendární Bardotky, které prohánět po Posázavském pacifiku. Rok 2007 přinesl další změnu. Pavel Mlejnek přešel do nově vzniklé společnosti ČD Cargo a s ní také do světa elektrických lokomotiv. Postupně se dostal k různým typům elektrických strojů – od stejnosměrných až po vícesystémové lokomotivy. Jeho kvalifikace mu umožňuje řídit i moderní stroje, například Vectron. Ani mezi elektrickými lokomotivami ale neměl problém najít si své favority. Tentokrát ho zaujaly především starší stroje řad 122 a 123, které také postupně z českých kolejí mizí. V čele nákladních vlaků pak brázdil českou železniční síť až do roku 2020. A právě tehdy přišla nabídka, která změnila jeho další železniční cestu.

Nová barva, nová výzva

V roce 2020 oslovil Pavla Mlejnka vedoucí provozu Švestkové dráhy Jiří Pavlík. Společnost AŽD tehdy hledala zkušeného strojvedoucího, který má přehled o různých typech kolejových vozidel, dokáže využít své zkušenosti také při údržbě a zároveň je umí předávat mladším kolegům. Pavel Mlejnek nabídku přijal. V květnu 2020 poprvé vyjel na Švestkovou dráhu.

Jeho hlavní pracovní náplní se stala práce servisního technika, která mu zůstala dodnes. Vedle řízení vlaků využívá také dlouholeté zkušenosti s údržbou a drobnými opravami kolejových vozidel. A pak je tu samozřejmě opět Bardotka. Právě tyto lokomotivy provázely podstatnou část jeho železniční kariéry. Ta s číslem 749.039 se stala jedním z jeho pracovišť na Švestkové dráze. *„Je to krásná lokomotiva, která je oblíbená svým charakteristickým zvukem spalovacího motoru a připomíná mi moje mašinfírské krůčky na legendárním Posázavském pacifiku,“* říká.

Za jejím řídicím pultem ho můžeme potkat především při jízdách mimořádných vlaků, a to nejen na Švestkové dráze. Jinak ale například vozí RegioSprintery do teplického servisu a slouží i na pravidelných linkách.

Mohlo by se zdát, že po letech strávených na mnohem rozsáhlejší železniční síti bude Pavlovi Mlejnkovi Švestková dráha připadat až příliš krátká. Opak je pravdou. Přestože měří necelé čtyři desítky kilometrů, našel si k ní vztah. *„Je to krásná trať vedoucí Českým středohořím. Výhledy na okolní kopce za ranního svítání či naopak při západu slunce se prostě neokoukají,“* vysvětluje. A právě v tom je možná kouzlo Švestkové dráhy. Člověk nemusí jezdit stovky kilometrů, aby měl z kabiny vlaku co pozorovat. Jednou jsou to ranní paprsky nad Českým středohořím, podruhé večerní světlo, potřetí známá krajina, která pokaždé vypadá trochu jinak.

Lokomotiva 749.039
Bardotka

Max. rychlost **90 km/h**

Výkon motoru **883 kW**

Lokomotiva ř. 749 je 75 tun vážící a 16, 5 metru dlouhá dieselová lokomotiva s motorem K 6 S 310 DR s elektrickým přenosem výkonu, která vznikla rekonstrukcí původních lokomotiv ř. 751 a 752 (ex T478.1 a .2). Ty se uskutečnily v letech 1992–1996, vzešlo z nich celkem 60 lokomotiv.

V průběhu času se staly i díky charakteristickému bublajícímu zvuku legendárními. Přední vypouklá maska lokomotivy se zasloužila o její snad nejznámější přezdívku: Bardotka. Strojvedoucí se totiž shodují, že maska z bočního pohledu připomíná hrudník slavné herečky Brigitte Bardotové.

Švestky a lesní ovoce pod mandlovou drobenkou

iDNES.cz/recepty

Ingredience na čtyři porce

200 g švestek
100 g mraženého lesního ovoce
1 lžička vanilkového extraktu
100 g cukru krupice
4 hvězdičky badyánu
máslo na vymazání formiček

Na drobenku

100 g sušenek amaretti
50 g hladké mouky
60 g másla
50 g mandlových lupínků
moučkový cukr na posypání

Postup

1. Půlky vypeckovaných švestek a lesní ovoce smícháme s vanilkovým extraktem a krupicovým cukrem. Čtyři zapékací formičky vymažeme máslem a ovoce do nich rozdělíme. Do každé formičky přidáme hvězdičku badyánu.

2. Sušenky rozdrtíme do misky. Přidáme mouku, na kousky nakrájené máslo a spojíme se sušenkovými drobky. Přimícháme mandle a směs rozdrobíme na ovoce. Vložíme do trouby a pečeme při 190 °C asi 25 minut. Dle chuti můžeme posypat moučkovým cukrem.

DALŠÍ skvělé RECEPTY

Vrch Čičov

TEXT: Petr Dobiášovský, Wikipedia | FOTO: Petr Dobiášovský

Přírodní rezervace Čičov, travnatý vrch v zemědělské krajině – tak zní celý název cíle našeho výletu. Vrch Čičov, někdy zvaný také Hořenecký Špičák, se svou nadmořskou výškou 476 m n. m. nevyčnívá nad sousední kopce, naši pozornost totiž zasluhuje z jiného důvodu.

Travnatý kopec ležící severozápadně od obce Hořenec, asi 3 km od Libčevsi, je přírodní rezervací již od roku 1951. Z geologického hlediska se jedná o vyvřelou čedičovou kupu. Přírodovědecká hodnota území spočívá především v jeho jedinečné flóře. Na rozloze asi 7 hektarů zde najdeme dokonalou ukázku stepní krajiny, konkrétně tzv. koniklecové stepi. Hojně se tu vyskytuje koniklec luční český, který tvoří souvislý porost na jižním svahu a roztroušeně roste téměř po celém chráněném území. Z dalších bylin zde najdeme

například kozinec dánský, hlaváček jarní, diviznu brunátnou, různé teplomilné trávy a mnohé další.

Charakteristická stepní krajina poskytuje vhodné útočiště i mnoha vzácným živočišným druhům, zejména specifickým hmyzím společenstvím. Aby si kopec udržel svůj unikátní stepní ráz, chráněná teplomilná květena prospívala a území nezarůstalo křovinami, pravidelně se zde pasou ovce a kozy.

Jedná se také o významné naleziště aragonitu. Zdejší medově žluté

Koniklec luční český (Pulsatilla pratensis subsp. bohemica)

Aragonit, místo nálezu Čičov

krystaly jsou v mineralogii světovým pojmem. Těžba tohoto minerálu i jeho sběr jsou přímo na území přírodní rezervace samozřejmě přísně zakázány, nicméně s trochou štěstí lze tyto krystaly nalézt v širším okolí na přilehlých polích.

Okolím Čičova nevedou žádné turisticky značené cesty, na vrchol vás však dovede úzká stezka z Hořence. Pro návštěvu je nejvhodnější zvolit jarní měsíce, kdy kvetoucí koniklec zbarví stráně vrchu do fialova.

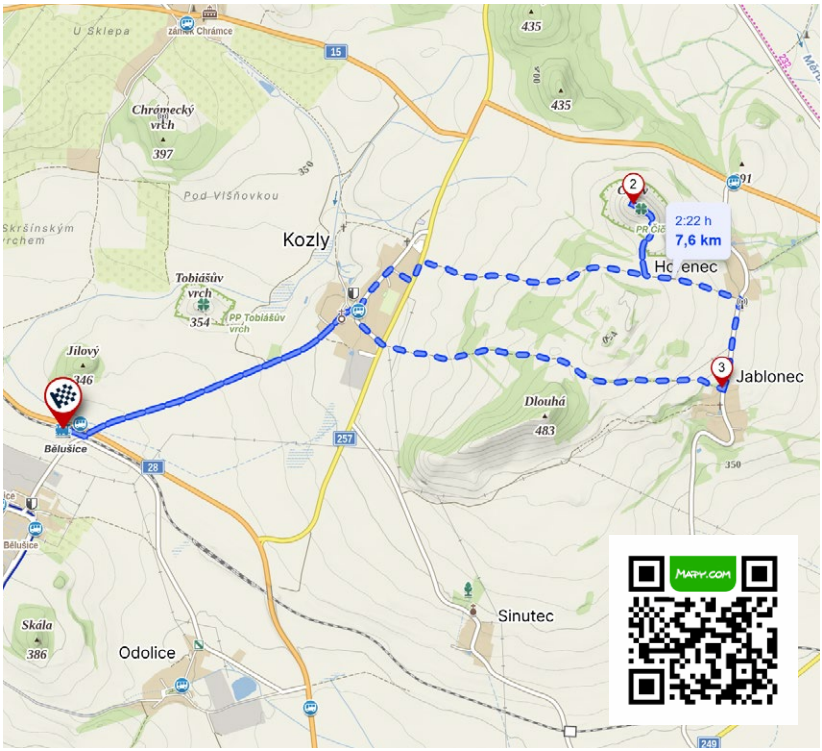

Chcete více tipů na výlet? Kupte si knihu ***Švestková dráha vlakem nejen Českým středohořím*** na: **www.azdfanshop.cz**

Vrch **Čičov**

7,6 km | 4 h | 3/5 ↗ 201 m ↘ 201 m

Trasa: Trasa výletu nevede po žádných značených turistických cestách, je tudíž náročnější na orientaci v terénu. Nezapomeňte si proto s sebou vzít mapu nebo telefon s turistickými mapovými podklady. Pro pěší turistiku se nabízí trasa ze železniční zastávky Bělušice. Od ní se vydáte severovýchodním směrem po silnici do obce Kozly. Zde se napojíte na silnici č. 257 a dojdete až k budově motorestu, naproti které odbočuje polní pěšina. Ta vás dovede až k úpatí Čičova. Zpáteční cestu si můžete prodloužit přes obec Jablonec. Odtud pak půjdete po polní cestě do Kozel a následně po silnici zpět na zastávku do Bělušic.

Hrad Klepý

TEXT A GRAFIKA: Petr Dobiášovský s využitím dobových pramenů

V době, kdy se po Křesomyslovi na Vyšehradě podle synovského práva ujal vlády nad územím kmene Čechů rozvážný, ale bázlivý Neklan, vybrali si Lučané, sousední kmen sídlící v okolí dnešních Lovosic, za svého knížete Vlastislava. To byl naopak jezdec i válečník nad jiné! Ve svých šestnácti letech dovedl zkrotit nejbujnějšího hřebce a bez sedla jej hnát lučinou, až hříva i mladíkovy vlasy v jedno větrem splývaly. Nejinak si Vlastislav vedl s mečem nebo kopím a nejinak uměl rozhodovat: rychle, bez bázně, ale také bez rozmyšlení a s prchlivostí mládí. Lučané si ho však v krátké době zamilovali, neboť on to byl, kdo je vedl k válečným výbojům do jiných krajů, a s ním se veselili po vítězné bitce nad kořistí, nebo podařilo-li se rozmnožit stáda.

Neklana Vlastislavovy činy znepokojovaly. Sám mírný, rád by měl pokojného souseda. Ale mládenec, jako by znal nerozhodnost a bázlivost knížete, začal shromažďovat divoké pastevce, vtiskl jim do ruky zbraně a pustošil kraj směrem ku Praze. Samoty, osady i tvrze se vzdávaly jedna za druhou jezdeckým tlupám, a když se Vlastislav přibližoval k Labi, dal vystavět mezi vrchy Medvězí a Připek pevný hrad, který nazval svým jménem. Ani to mu však nestačilo.

Jednoho dne zavolal svého pobočníka Lévu a řekl: *„Je na čase, abych vlastníma očima mohl zjistit, co se v Praze děje a co na nás Neklan chystá. Běž, Lévo, a najdi vrch, odkud by bylo vidět až k Vyšehradu. Tam hned postavíme další hrad.“* Jak Vlastislav rozhodl, tak Léva učinil: Nalezl jižně špičatý, do daleka viditelný vrch, osadil ho lidmi a začal na něm stavět hrad. Pražanům bylo Lévovo počínání trnem v oku. Snažili se Lučany z příhodného místa vypudit, ale marně. Až když byl hrad skoro dostavěn, přilehli s větším vojskem k jeho dřevěným palisádám a pustili se do obléhání. Na takový způsob boje nebyli Lučané zvyklí.

„Vždyť nás tady pomordují jako myši v díře!“ stěžovali si. *„Raději bychom se bili venku, kde mají koně větší rozběh.“* Ani Lévovi se vyhlídka na obléhání nezamlouvala, proto všem poručil, ať se připraví k boji, a jen ženské se směly ukrýt v hradních srubech. Potom dal otevřít palisádu. Jako smršť se vyřítili Lučané na koních i pěší na překvapené Pražany a začali se probíjet jejich řadami. Ale na každého luckého bojovníka doráží přesila nepřátel a paže umdlévají. Zda by přece jen nebylo lepší bránit se za hradbou? Proto už někteří začínají couvat, zahazují štíty, hledají cestu do bezpečí…

„Zpátky! Do boje!“ ozval se však najednou ženský křik z palisád. To Lučanky jako lítice povzbuzují své válečníky. Ty nejvíc rozkacené však vyskočí na hradbu. Neslušně ukazují pod sukně a křičí: *„Nebo se běžte schovat sem, zbabělci!“* Mužským se studem nahrnula krev do tváří. Rázem přestali myslet na ústup a tak se do Pražanů pustili, až je v krátkém čase rozprášili jako plevy.

Lučané tedy svůj hrad uhájili a kronikář jen dodává, že mu dali jméno Klepý pro onu ženskou hubatost, klevety a klepy, které tak napomohly k vítězství. Hrad byl ovšem později mnohokrát přestavěný, dnes je znám pod pozdějším názvem Házmburk.

František Hora

Uznávaný malíř Českého středohoří

TEXT: Tomáš Johánek | FOTO: Wikipedia

Krásná krajina Českého středohoří učarovala mnoha umělcům a stala se inspirací pro jejich tvorbu. Z těch českých lze jmenovat například Antonína Mánesa, Aloise Bubáka, Josefa Navrátila a také Emila Fillu, o jehož životě jsme psali letos ve *Švestkovce*. Jeho bezprostředním následovníkem se stal František Hora, který většinu svého života strávil v Třebenicích.

Narodil se 22. listopadu 1913 v obci Vosí poblíž Klatov. Vystudoval učitelský ústav a jako učitel působil nejprve v úpohlavské škole, od roku 1940 ve škole třebenické. V letech 1941 až 1946, již jako renomovaný malíř, absolvoval i pražskou malířskou školu Spolku výtvarných umělců Mánes pod vedením Vincence Beneše. To už byly jeho domovem Třebenice, kde se usadil v roce 1934.

Ve 30. letech začal malovat figurální kompozice a kubistické akty, postupně však přešel ke krajinomalbě. Hlavním motivem jeho tvorby se stala krajina Českého středohoří, zejména okolí Milešovky, Házmburku či Košťálova. Hora vnímal tuto krajinu jako živý

Krajina s obílenými stromy (olej na plátně, 1980)

organismus – nepojímal ji popisně, ale v obrazech z ní skládal pevné, tvarově zjednodušené kompozice. Maloval ale také kytice či zátiší a v posledních letech života se částečně vrátil k figurální kubistické malbě.

Horova tvorba je neobyčejně rozsáhlá a zahrnuje okolo čtyř tisíc obrazů a několik tisíc grafických listů. Získal celou řadu uznání, cen a vyznamenání. V roce 1984 mu byl udělen titul zasloužilý umělec.

Slunečnice (olej na sololitu, 1986)

Sedící žena (olej na plátně, 2002)

František Hora

František Hora je s Třebenicemi neoddělitelně spjat nejen životem, ale i svým odkazem. Ve městě, kde dlouhá léta žil a tvořil, se jeho dílo stále připomíná.

Aktuálně je ve zdejším městském infocentru instalována výstava jeho děl, která potrvá až do konce letošního roku.

Městečko Třebenice, 1964

Vedle obrazů Hora vytvářel linoryty. I ty vycházejí z oblíbených krajinných motivů. František Hora je redukoval do výrazných, rytmicky stavěných a silně stylizovaných forem. Vynikají jemnou strukturou a precizní kompozicí a čistotou podání. Za pozornost stojí, že vždy jeden linoryt umělec každoročně posílal s vánočním pozdravem občanům Třebenic.

Stromy pod Košťálovem, 1980

Na vernisáži výstavy, která v roce 2003 u příležitosti jeho devadesátých narozenin bilancovala jeho celoživotní tvorbu, převzal akademický malíř František Hora z rukou starosty Václava Vobořila čestné občanství Třebenic. Zemřel 10. května 2004.

NÁPOJOVÝ LÍSTEK

VYBERTE SI Z NAŠEHO ŠIROKÉHO SORTIMENTU TO PRAVÉ OSVĚŽENÍ

Červené víno 0,187 l	45 Kč
Bílé víno 0,187 l	45 Kč
Pilsner Urquell 0,33 l	35 Kč
Jemně perlivá voda 0,33 l	18 Kč
Cappy džus 0,33 l dle aktuální nabídky	28 Kč
Džusík pro děti 0,3 l dle aktuální nabídky	24 Kč
Coca-Cola 0,33 l	26 Kč

Zákaz prodeje alkoholických nápojů osobám mladším 18 let.

Provozovatel:
AŽD Praha s.r.o.
Žirovnická 3146/2, Záběhlice
106 00 Praha 10
IČ: 48029483
DIČ: CZ48029483

Odpovědná osoba:
Iveta Šeberová
preprava@azd.cz

DÚK

Švestková dráha

M	I	P	U	L	O	U	K	A	K	K	A	P	R	É	H	D	O	P	R	A	V	A	Ď	W
Ř	Z	K	O	U	Š	K	A	F	C	E	R	E	V	T	Č	S	L	Ž	Í	C	E	Í	Y	É
U	H	A	D	C	I	F	W	Í	I	I	V	Ó	N	I	Š	J	K	P	L	A	N	E	T	A
Ú	Ů	N	Ý	H	P	Ž	M	G	V	G	S	P	O	Q	Č	G	M	D	Á	Ů	G	Q	Ů	Ě
A	T	S	E	C	H	G	W	Ř	E	T	E	C	I	Ř	U	K	U	K	Q	Ň	S	A	Č	Q
M	A	T	E	M	A	T	I	K	A	Q	S	Ě	J	E	L	O	Ě	Ř	J	Á	D	R	O	D
I	Ý	Ť	P	Ě	O	M	A	Z	T	Y	E	L	M	O	Z	E	K	Ý	Ď	E	E	Ě	L	J
Ň	A	E	R	Š	L	Y	R	D	P	C	I	Í	Ě	A	K	N	L	V	O	R	K	I	M	A
Ň	K	C	O	S	D	Č	O	Q	Í	Š	S	Ž	M	D	M	Ú	P	Á	G	X	I	P	Ó	I
S	S	I	S	R	A	K	H	J	Ý	A	E	A	Ů	S	Ě	O	D	E	O	A	H	Ú	Í	J
D	I	N	T	Y	V	A	T	O	Č	F	T	N	L	L	B	M	Ř	O	N	B	O	D	E	C
É	M	A	O	Q	Y	O	N	O	Ř	Ň	Ý	E	I	P	S	M	E	E	É	Í	J	A	Ó	F
Š	G	R	R	K	M	B	P	Ý	L	M	V	Y	L	C	Ť	W	Ě	Z	É	Ó	Z	Ň	I	Ú
Ť	B	H	X	E	U	R	M	E	M	A	H	V	Q	S	E	K	V	E	Č	E	R	E	O	Ř
Í	X	Ú	Ý	P	O	L	I	C	E	X	O	B	R	A	Z	O	V	K	A	E	Ř	Í	V	Z

CESTA, ČAS, ČTVEREC, DAŇ, DÉŠŤ, DOPRAVA, HAD, HORA, HRANICE, JÁDRO, KAPR, KUKUŘICE, LOUKA, LŽÍCE, MATEMATIKA, MIKROVLNKA, MISKA, MOŘE, MOZEK, MYČKA, OBR, OBRAZOVKA, OLEJ, PENÍZE, PLANETA, POČASÍ, POLICE, PROSTOR, PŠENICE, SLEVA, UMYVADLO, VEČER, ZEMĚDĚLSTVÍ, ZKOUŠKA, ZVÍŘE

Na kterou kolej přijede? Tak to bych musel vědět, kde ty koleje vůbec jsou.

Kresba: Jaromír Gottvald

AŽD

PODÍLEJ SE NA BUDOUCNOSTI **BEZPEČNÉ DOPRAVY**

Staň se součástí dynamické společnosti
Získej praxi v zajímavém oboru

Stipendijní programy

www.azd.cz

kontakt:
personalni@azd.cz

LITOMĚŘICE HORNÍ NÁDRAŽÍ – MOST

Nechte alespoň jeden
den v týdnu auto doma.
Zkuste to s námi.
Těšíme se na vás!

KÁVA A ČAJ
ZDARMA

WiFi

www.svestkovadraha.cz